

Statsrådets förordning

om understöd som beviljas för främjande av energieffektiviteten och utfasningen av fossila bränslen i industrins produktionsprocesser samt för främjande av omställningen till en klimatneutral ekonomi

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 8 § i statsunderstödslagen (688/2001):

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna förordning innehåller bestämmelser om sådant statsunderstöd enligt 5 § 3 mom. i statsunderstödslagen (688/2001) som beviljas som specialunderstöd för investeringsprojekt som hänför sig till främjande av energieffektivitetsåtgärder och utfasningen av fossila bränslen i industrins produktionsprocesser samt till främjande av omställningen till en klimatneutral ekonomi och som Europeiska kommissionen efter särskild anmälan har godkänt som förenligt med den inre marknaden.

2 §

Statsbidragsmyndighet

Innovationsfinansieringsverket Business Finland är statsbidragsmyndighet i fråga om understöd som beviljas med stöd av denna förordning.

3 §

Mottagare av understöd

Statsunderstöd kan beviljas företag som är verksamma i Finland. Understöd kan emellertid inte beviljas kreditinstitut eller andra finansiella institut.

4 §

Allmänna förutsättningar för beviljande av understöd

Understöd kan beviljas investeringsprojekt som genomförs i Finland, med undantag för landskapet Åland, och som på basis av en helhetsbedömning bedöms ha betydande effekter med avseende på Finlands klimatmål och näringspolitiska mål. Understöd kan beviljas, om de godtagbara kostnaderna för investeringen uppgår till minst 30 000 000 euro.

Understöd kan inte beviljas företag som är företag i svårigheter enligt definitionen i Europeiska kommissionens meddelande om riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av icke-finansiella företag i svårigheter (2014/C 249/01).

Understöd kan inte betalas till företag som är föremål för ett oregerat återbetalningskrav till följd av ett tidigare kommissionsbeslut i vilket ett stöd förklaras olagligt och oförenligt med den inre marknaden.

5 §

Ansökan om understöd

Understöd ska sökas hos Innovationsfinansieringsverket Business Finland innan arbetet i samband med investeringsprojektet börjar.

Det att arbetet i samband med investeringsprojektet börjar avser att bygg- och anläggningsarbetena i samband med investeringen inleds eller att det första rättsligt bindande åtagandet att beställa utrustning eller varje annat sådant åtagande som gör investeringen oåterkallelig ingås, beroende på vilket som inträffar först. Köp av mark och förberedande arbete, till exempel att utverka tillstånd och utföra preliminära genomförbarhetsstudier, anses inte innebära att arbetet börjar.

Den som ansöker om understöd ska lägga fram de uppgifter som behövs för att avgöra ärendet. Ansökan ska åtminstone innehålla följande uppgifter:

- 1) företagets namn och storlek, kontaktuppgifter och hemort, företags- och organisationsnummer, samt utredning om namnteckningsrätt,
- 2) beskrivning av investeringsprojektet, understödets ändamål enligt denna förordning samt projektets mål, sättet att genomföra projektet och datum när projektet inleds och avslutas,
- 3) en kostnadsberäkning och finansieringsplan för projektet,
- 4) det understödsbelopp som söks,
- 5) en bedömning av projektets konsekvenser enligt denna förordning,
- 6) en bedömning av understödets betydelse för genomförandet av projektet,
- 7) behövliga uppgifter och utredningar om att de förutsättningar för beviljande av understöd som anges i denna förordning uppfylls för investeringen,
- 8) andra än i 1–7 punkten avsedda uppgifter som statsbidragsmyndigheten förutsätter och som behövs för avgörande av ärendet.

6 §

Understödsbeslut

Innovationsfinansieringsverket Business Finland beslutar om understödet efter att ha hört arbets- och näringsministeriet.

Innovationsfinansieringsverket Business Finland kan i understödsbeslutet ställa närmare villkor och begränsningar för användningen och utbetalningen av understödet.

Understödet ska beviljas senast den 31 december 2025.

7 §

Utbetalning av och tillsyn över understöd

Innovationsfinansieringsverket Business Finland beslutar om utbetalningen av understödet, avbrytande av utbetalningen och återkrav av understödet samt svarar för övervakningen av användningen av understödet i enlighet med vad som föreskrivs i statsunderstödslagen (688/2001).

Understödet betalas i efterskott på ansökan enligt uppkomna, betalda och godtagbara kostnader i en post eller i enlighet med understödsbeslutet i flera poster. Till ansökan om utbetalning ska fogas de uppgifter som behövs för utbetalningen.

Den sista betalningsposten ska vara minst 20 procent av det beviljade understödet. Investeringen ska vara genomförd i sin helhet innan den sista posten betalas ut. En förutsättning för utbetalning av den sista posten är en godkänd slutrapport över resultaten av projektet och möjligheterna att dra nytta av resultaten samt användningen av medlen.

2 kap.

Stöd till utfasning av fossila bränslen i industrins produktionsprocesser och stöd för energieffektivitetsåtgärder

8 §

Understödet ändamål

Understöd kan beviljas investeringar som möjliggör åtminstone en av följande saker:

1) att de direkta växthusgasutsläppen från mottagarens industrianläggningar som använder fossila bränslen som energikälla eller råvara minskar med minst 40 procent jämfört med situationen före understödet genom elektrifiering av produktionsprocesser eller övergång till användning av förnybar vätgas eller bränslen som producerats av förnybar vätgas i stället för fossila bränslen,

2) att energianvändningen i mottagarens industrianläggningar minskar med minst 20 procent jämfört med situationen före understödet.

Minskningen av de direkta växthusgasutsläppen enligt 1 mom. 1 punkten mäts i förhållande till de genomsnittliga direkta växthusgasutsläppen under de fem år som föregår ansökan om understöd. När minskningen av växthusgasutsläpp granskas ska även faktiska utsläpp från förbränning av biomassa beaktas. Minskningen av energianvändningen enligt 1 mom. 2 punkten mäts i förhållande till energianvändningen under de fem år som föregår ansökan om understöd.

För investeringar som avser verksamhet som omfattas av systemet för handel med utsläppsrätter ska understödet leda till en minskning av växthusgasutsläppen från mottagarens anläggningar som går längre än de berörda riktmärken för gratis tilldelning av utsläppsrätter som anges i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/447 om fastställande av reviderade riktmärkesvärden för gratis tilldelning av utsläppsrätter för perioden 2021–2025 i enlighet med artikel 10a.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG.

9 §

Särskilda förutsättningar för användning av förnybar vätgas och förnybara vätgasbaserade bränslen

Om understöd beviljas en sådan i 8 § 1 mom. 1 punkten avsedd investering som avser utfasning av fossila bränslen i industrin och som har anknytning till användning av förnybar vätgas, måste den vätgas som används ha producerats i enlighet med de metoder som fastställs för förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och tillhörande genomförandeakter eller delegerade akter.

Om understöd beviljas en sådan i 8 § 1 mom. 1 punkten avsedd investering för utfasning av fossila bränslen i industrin som inbegriper användning av bränslen som producerats av förnybar vätgas, måste de bränslen som används uppfylla följande krav:

1) de är flytande och gasformiga bränslen som producerats från förnybar vätgas vars energi innehåll härrör från andra förnybara energikällor än biomassa,

2) de uppnår växthusgasutsläppsminskningar under hela livscykeln på minst 70 procent jämfört med en fossil motsvarighet på 94 gram koldioxidekvivalenter per megajoule, och

3) de har producerats i enlighet med de metoder som fastställs för förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och tillhörande genomförandeakter eller delegerade akter.

10 §

Godtagbara kostnader

Godtagbara kostnader för understödet är kostnader för utrustning, maskiner och anläggningar som behövs för elektrifiering, övergång till förnybar vätgas eller bränslen som producerats av förnybar vätgas eller förbättrad energieffektivitet samt övriga investeringskostnader i samband med ett investeringsprojekt som avses i 8 § 1 mom.

Som godtagbara kostnader anses inte:

- 1) löner,
- 2) omkostnader,
- 3) representationsutgifter,
- 4) räntor och andra finansieringskostnader,
- 5) avgifter som baserar sig på lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992),
- 6) avsättningar med tanke på kostnader,
- 7) resekostnader som det företag som är berättigat till understöd betalat eller ersatt,
- 8) mervärdesskatter som det företag som är berättigat till understöd betalat som en del av anskaffningspriset för varor eller tjänster.

11 §

Understödet maximala belopp

Understöd kan på basis av prövning från fall till fall beviljas till ett belopp som utgör högst

- 1) 50 procent av de godtagbara kostnaderna för i 8 § 1 mom. 1 punkten avsedda andra investeringar som minskar växthusgasutsläpp än sådana som avser elektrifiering,
- 2) 30 procent av de godtagbara kostnaderna för i 8 § 1 mom. 1 punkten avsedda investeringar som minskar växthusgasutsläpp och som avser elektrifiering,
- 3) 30 procent av de godtagbara kostnaderna för i 8 § 1 mom. 2 punkten avsedda investeringar som minskar energiförbrukningen.

Ett enskilt understöd får uppgå till högst 200 miljoner euro för ett företag.

12 §

Andra särskilda förutsättningar för beviljande av understöd

Understödet får inte användas för att öka mottagarens totala produktionskapacitet. Till detta räknas dock inte sådana nödvändiga kapacitetsökningar till följd av tekniska behov som uppgår till högst två procent jämfört med situationen före understödet beviljades.

Understödet ska få mottagaren att göra en investering som denne inte skulle göra, eller som denne skulle genomföra på ett begränsat eller annorlunda sätt, utan understödet.

Den anläggning eller utrustning som finansieras med understödet måste vara slutförd och i drift inom 36 månader från det datum då understödet beviljades. Om denna tidsfrist på 36 månader inte iakttas, betalas inte den sista understödsposten enligt 7 § 3 mom. till mottagaren.

Understöd kan inte beviljas för att endast uppfylla tillämpliga EU-normer.

13 §

Grunder som tillämpas vid jämförelse av ansökningar om understöd

Statsbidragsmyndigheten beslutar om beviljande av understöd på basis av en helhetsbedömning genom att jämföra projektets effekter på följande grunder:

1) projektets genomförbarhet, vilket inbegriper projektets tekniska och ekonomiska genomförbarhet, resursernas tillgänglighet och den teknologi som behövs,

2) åtminstone en av följande saker: en minskning i växthusgasutsläppen och i energiförbrukningen till följd av investeringsprojektet,

3) projektets kostnadseffektivitet, beräknat utifrån understödets belopp jämfört med åtminstone en av följande saker: projektets totala beräknade utsläppsminskningar (CO₂) och den totala minskningen av den slutliga energiförbrukningen (GJ) under investeringens beräknade livscykel,

4) övriga konsekvenser, såsom övriga miljökonsekvenser, konsekvenser för sysselsättningen och den regionala ekonomin, konsekvenser för möjligheten att i industriell skala ta i bruk innovativ teknologi som utvecklats inom Europa samt eventuella övriga betydande konsekvenser.

3 kap.

Stöd till investeringar i sektorer som är strategiska för övergången till en klimatneutral ekonomi

14 §

Understödet ändamål

Understöd kan beviljas investeringar i följande sektorer som är strategiska för övergången till en klimatneutral ekonomi:

1) produktion av relevant utrustning för övergången till en klimatneutral ekonomi,

2) produktion av nyckelkomponenter som konstruerats och främst används som direkt inråsvara för produktionen av den utrustning som anges i 1 punkten, och

3) produktion eller återvinning av råvaror av avgörande betydelse som behövs för produktionen av den utrustning och de nyckelkomponenter som anges i 1 och 2 punkten.

Med relevant utrustning för övergången till en klimatneutral ekonomi avses i 1 mom. 1 punkten batterier, solpaneler, vindturbiner, värmepumpar, elektrolysanläggningar och utrustning för avskiljning, användning och lagring av koldioxid.

Med råvaror av avgörande betydelse avses i 1 mom. 3 punkten råvaror enligt bilaga IV till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget.

15 §

Godtagbara kostnader

Godtagbara kostnader för understödet är kostnader i samband med investeringsprojektet för materiella tillgångar, till exempel mark, byggnader, anläggningar, utrustning och maskiner, och immateriella tillgångar, till exempel patenträttigheter, licenser, know-how eller andra immateriella rättigheter, som krävs för produktion eller återvinning av de nyttigheter som avses i 13 §.

För att immateriella tillgångar ska räknas som godtagbara kostnader måste de

1) förbli förknippade med platsen i fråga och inte överföras till andra områden,

2) huvudsakligen användas i den produktionsanläggning som tar emot understödet,

3) kunna skrivas av,

4) ha förvärvats på marknadsvillkor från tredje part som inte har någon anknytning till det företag som tar emot understödet,

5) tas upp i tillgångarna för det företag som tar emot understödet och

6) förbli förknippade med det projekt för vilket understödet beviljas i minst fem år.

Som godtagbara kostnader anses inte:

1) löner,

2) omkostnader,

3) representationsutgifter,

4) räntor och andra finansieringskostnader,

5) avgifter som baserar sig på lagen om grunderna för avgifter till staten,

6) avsättningar med tanke på kostnader,

7) resekostnader som det företag som är berättigat till understöd betalat eller ersatt,

8) mervärdesskatter som det företag som är berättigat till understöd betalat som en del av anskaffningspriset för varor eller tjänster.

16 §

Understödet maximala belopp

Understöd kan på basis av prövning från fall till fall beviljas till ett belopp som utgör högst 15 procent av de godtagbara kostnaderna, och understödet får uppgå till högst 150 miljoner euro för ett företag i Finland.

För investeringar i stödområden som utsetts i den tillämpliga regionalstödskartan för Finland i enlighet med artikel 107.3 c i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt kan understödet på basis av prövning från fall till fall beviljas till ett belopp som utgör högst 20 procent av de stödberättigande kostnaderna, och det totala stödbeloppet får uppgå till högst 200 miljoner euro för ett företag i Finland.

17 §

Särskilda förutsättningar för beviljande av understöd

Till ansökan om understöd ska förutom de uppgifter som avses i 5 § 3 mom. även fogas de uppgifter som avses i bilaga II till kommissionens meddelande om en tillfällig kris- och omställningsram för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin till följd av Rysslands angrepp mot Ukraina (2023/C 101/03)

Mottagaren måste åta sig att ha kvar investeringarna i det berörda området i minst fem år, eller tre år för små och medelstora företag, efter det att investeringen slutförts.

Understödet får inte ges för att underlätta omlokalisering av produktionsverksamhet mellan medlemsstater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. I detta syfte måste mottagaren

1) bekräfta att den under de två år som föregår ansökan om understöd inte har genomfört någon omlokalisering till den anläggning där den understödda investeringen ska äga rum och

2) åta sig att inte genomföra en sådan omlokalisering upp till två år efter det att investeringen slutförts.

Statsbidragsmyndigheten ska, innan understödet beviljas, på grundval av uppgifterna enligt 1 mom. och mottagarens förbindelser enligt 3 mom. kontrollera de konkreta riskerna för att den produktiva investeringen inte äger rum inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och att det inte finns någon risk för omlokalisering inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i den mening som avses i 2 mom.

4 kap.

Ikraftträdande

18 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 2024.

Helsingfors den 2024

Näringsminister Wille Rydman

Konsultativ tjänsteman Liisa Lundelin-Nuortio